

DE SCHAT VAN PIET HEIN

Volwassenen voor kinderen

door

ROB MAAIJEN

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.

Tel: 072 - 5 11 24 07

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **DE SCHAT VAN PIET HEIN** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **ROB MAAIJEN** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

© 2024 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (YouTube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, generale repetities met publiek, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **8** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,

E-mail: rechten@toneelfonds.be. Telefoon (03)3.66.44.00,

Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

PERSONEN:

Het stuk is te realiseren met kleine bezetting van 9 personen. Met een eventuele dubbelrol kan het aantal spelers naar 8 worden teruggebracht (*door de koppeling van de gemeenteambtenaar en de directrice van het museum*) In het onderstaande schema zijn de voorkeuren voor dames en heren aangegeven. De rollen kunnen ook eventueel anders ingevuld worden. Bij wijzigingen zijn er dan soms kleine aanpassingen in de tekst/ het spel nodig (*bijvoorbeeld bij de gebruikte namen en aanspreektitels*).

OMSCHRIJVING PERSONAGES:

Simon Bestevaar - m - vader, voormalig kapitein, stoer gekleed (schipperstrui, spijkerbroek), gouden ooring

Margje Bestevaar - v - moeder, kordaat/intelligent type, heeft duidelijk de leiding in het gezin, stoer/vlot gekleed (spijkerbroek, kleurrijke blouse) grote oorbellen

Bregje Bestevaar - v - puberdochter, intelligent/snel van begrip, echte doener, handig met internet, vlot/modern gekleed, plaagt opa graag

Koen Bestevaar - m - puberzoon, iets jonger, meer de volger van het tweetal, vlot/modern gekleed, plaagt opa ook graag

Berend Bestevaar - m - opa/vader van Simon, voormalig zeerover, heeft de laatste jaren gewerkt als stuurman bij zijn zoon, duidelijk heimwee naar zijn oude bestaan, draagt nog enkele kenmerken van een zeemans-outfit, (gouden oorbel, gestreept shirt met mouwloos hesje) loopt wat mank, hij zit vol rake/stekelige opmerkingen, oude mopperpot, lust graag een glaasje rum

Willem Baliekluiver - m/v - voormalig zeerover, aartsvijand van de Bestevaars, leider van het tweetal, sluw, draagt enkele kenmerken van een piraten-outfit, (gestreept shirt, hesje, gouden oorbel) gewapend met (ouderwets) pistool

Jonas Baliekluiver - m/v - voormalig zeerover, aartsvijand van de Bestevaars, niet bijster intelligent, volgt slaafs de bevelen op, dezelfde outfit als zijn broer, draagt een ooglapje, houdt van sterke drank (rum), eveneens gewapend met (ouderwets) pistool

Gemeenteambtenaar **Wilhelmina Klinknagel** - v - serieus/zakelijk type, weinig gevoel voor humor, streng uiterlijk, (degelijk mantelpakje, witte blouse, zijden sjaal) uilenbril, eventueel knotje in het haar, aktentas met laptop

Museumdirectrice **Blijleven** - v - vlot/enthousiast type, artistiek en kleurrijk gekleed, zeer verzorgd uiterlijk, hoge hakken, pittig persoon

TOELICHTING TAALGEBRUIK:

Zowel de Bestevaars als de Baliekluivers stammen uit oude zeemans- en kaperfamilies. In hun taalgebruik zitten dan ook herhaaldelijk zeemanstermen voor alledaagse dingen en uitdrukkingen die met de scheepvaart te maken hebben.

TIPS DECOR/REKWISETEN:

In bijna alle scènes bestaat het decor uit het huiskamerinterieur van de familie Bestevaar.

In het midden van de linkerwand zit een deur die naar binnen open gaat. Deze deur geeft zogenaamd toegang tot de gang en de voordeur.

In de rechterwand is op de voorgrond een deur nodig die naar buiten open gaat en zogenaamd naar de slaapkamers leidt. In dezelfde rechterwand dichtbij de achterwand een doorgang naar de keuken (*wordt in de familie soms aangeduid als kombuis*). Deze doorgang kan het beste worden gevormd door een kralengordijn.

In het midden van de achterwand staat een flinke open stellingkast. Op de planken staan allerlei voorwerpen die met de zee/kapervaart te maken hebben. Te denken valt aan: een oude globe, een telescoop/verrekijker, een scheepslantaarn, diverse schaalmodellen van oude zeilschepen. Aan de zijkant van de kast hangt een gerafelde piratenvlag.

Aan weerszijden van deze stellingkast zitten vensters. Belangrijk: deze ramen moeten doorzichtig zijn, zodat daadwerkelijk naar binnen kan worden gekeken. I.v.m. nachtscènes is een zwakke verlichting achter de ramen wenselijk.

Voor de stellingkast staat een stevige houten eettafel met 5 eenvoudige stoelen: 3 aan de lange zijde naar het publiek gericht en op beide kanten van de tafel een stoel.

Aan de rechterzijde staan 2 fauteuils met een lage salontafel en een ouderwetse schemerlamp. Op de salontafel liggen wat kranten en tijdschriften.

Het interieur kan verder naar eigen inzicht worden aangevuld met toepasselijke schilderijen met bijvoorbeeld zeilschepen of zeegezichten, flinke planten en grotere scheepsitems. Vlakbij de doorgang naar de keuken hangt een flinke scheepsbel met touw.

Belangrijk: houd een flinke strook aan de voorzijde van het toneel vrij voor de museumscène. Deze scène speelt zich af in een zaal van het museum. Er kan gespeeld worden op een brede strook voor op het podium. De achtergrond wordt gevormd door een gesloten toneelgordijn. *(Mocht een dergelijk gordijn ontbreken of technisch niet mogelijk zijn, kan ook gekozen worden voor een heel sterke belichting op de voorgrond, waarbij de huiskamer in het donker wordt gelaten. De schilderijen kunnen dan eventueel op schildersezels worden geplaatst)*

*Voor het gordijn hangen schilderijen met klassieke zeilschepen en zeegezichten. In het midden prijkt het portret van Piet Hein (kan op internet gevonden worden) in een fraaie lijst. Aan de achterzijde van het schilderij zit een metalen plaatje met als opschrift: *Admiraal Pieter Pieterszoon Heyn, geschonken door De Heeren 19 van de West-Indische Compagnie 1629.* Achter dit metalen plaatje zit een holte met daarin een kokertje met een klein opgerold document. Het museum kan eventueel nog aangevuld worden met enkele consoles waarop scheepsvoorwerpen staan uitgesteld.*

HISTORISCHE ACHTERGRONDEN BIJ HET TONEELSTUK DE SCHAT VAN PIET HEIN:

Piet Hein (1577-1629) is één van de bekendste/beroemdste zeehelden uit onze vaderlandse geschiedenis. In opdracht van de West-Indische Compagnie (W.I.C.) voerde hij verschillende kapervakten uit.

Hij is vooral bekend geworden door zijn verovering van de Spaanse Zilvervloot bij het eiland Cuba (1628). De buit was gigantisch: grote hoeveelheden zilver en goud, parels, sieraden, kostbare kleurstoffen,

huiden en kisten vol suiker. De waarde zou tegenwoordig in de tientallen miljoenen euro's lopen.

De kapiteins en bemanningsleden ontvingen een bescheiden deel van de buit als beloning. Het merendeel van het geld werd gebruikt om de slepende oorlog met Spanje verder mee te bekostigen. Piet Hein werd als blijk van waardering benoemd tot luitenant-generaal/admiraal van de Staatse Vloot. Hij huurde een huis in Delft waar hij gelukkig was met zijn gezin.

Helaas duurde dat geluk niet lang want in 1629 sneuvelde hij al in een gevecht met kapers bij Duinkerken.

Piet Hein werd met groot eerbetoon begraven in de Oude kerk te Delft, waar zijn marmeren praalgraf is te bewonderen.

Het Rotterdams Museum beschikt daadwerkelijk over een portret van Piet Hein geschilderd door Jan Daemen Cool, waarop hij in vol ornaat is afgebeeld als admiraal. In de collectie bevindt zich ook een juwelenkistje dat volgens de overlevering is buitgemaakt bij de verovering van de Zilvervloot.

Het liedje over de Zilvervloot behoorde jarenlang tot het vaste liedrepertoire van onze basisscholen.

Tegenwoordig is er regelmatig discussie over ons koloniale verleden en in het bijzonder de handel in tot slaaf gemaakte medemensen. De rol van onze zeehelden is daarbij ook onderwerp van stevige kritiek. In een aantal gevallen zijn die aantijgingen zeker terecht (*bijvoorbeeld bij Jan Pieterszoon Coen*).

Piet Hein treft in deze discussie echter weinig blaam: hij werd namelijk zélf een aantal jaren gevangengehouden door de Spanjaarden als galeislaaf, hij heeft ook slaven bevrijd tijdens zijn kapervakten en de W.I.C. begon pas jaren ná zijn dood met de zeer verwerpelijke mensenhandel als verdienmodel.

U dient bij uw zaaleigenaar te informeren of de muziekrechten in een totaalcontract worden voldaan. Is dit niet het geval dan dient U contact op te nemen met: BUMA/STEMRA

SCÈNE 1: GROTE GELDZORGEN

(Bij aanvang zitten Simon en Berend in de fauteuils aan de rechterkant. Simon leest de krant en Berend snijdt met zijn zakmes een houten scheepsmodel. Bregje en Koen zitten aan de eetkamertafel, verdiept in hun mobiel. De tafel is gedekt voor het avondeten: soepborden, bestek, placemats, onderzetters en flinke stukken stokbrood. Vanuit de keuken klinkt opgewekt geneurie/gezang van Margje en het gerammel van pannen en serviesgoed. Na een tijdje komt Margje met een pan soep op en zet die met een klap op tafel)

MARGJE: *(luid)* De soep is klaar! Iedereen aan de bak!

(Simon en Berend springen op en nemen plaats aan tafel. De kinderen bergen gauw hun mobiel op. Tip: het is voor de spelers en het publiek handig als iedereen tijdens het stuk een vaste plek aan tafel heeft. Suggestie: Simon links aan de kopse kant, Berend rechts aan de kopse kant, Bregje en Koen naast elkaar links aan de lange kant en Margje rechts aan de lange kant)

BEREND: *(handenwrijvend)* Ha lekker, Margje. Ik heb trek!

BREGJE: *(ondeugend)* Opa heeft altijd trek!

(Margje kijkt kritisch naar Berend, die onrustig begint te schuifelen op zijn stoel)

MARGJE: *(dreigend)* Je hebt toch wel je handen gewassen, opa?

(Berend kijkt schuld bewust en verbergt zijn handen gauw onder tafel)

BEREND: *(nonchalant)* Ja hoor,gisteren nog...

(Margje wijst dwingend met een arm richting keuken)

MARGJE: *(streng)* Berend Bestevaar, je zou het onderhand moeten weten: alleen met schone handen krijg je eten!

(Berend staat mopperend op en sjokt naar de keuken. De kinderen kijken hem gniffelend na. Margje schept ondertussen de borden vol. Opa komt terug en steekt demonstratief zijn handen uit. Margje ruikt eraan en knikt tevreden)

SIMON: *(opgewekt)* Smakelijk eten allemaal!

(Iedereen begint met smaak aan de maaltijd.)

Belangrijk: tijdens het eten houdt opa een stuk stokbrood in zijn linker vuist (goed zichtbaar voor het publiek) en slaat daarmee regelmatig luidruchtig op het tafelblad. De kinderen stoten elkaar gniffelend aan)

KOEN: *(quasi onschuldig)* Zeg opa Berend, waarom slaat u altijd met het stokbrood op tafel?

MARGJE: *(wanhopig)* Ach nee, daar gaan we weer...

BEREND: *(serieus)* Dat is nog een heel oude gewoonte uit onze familie. Onze verre voorvaders aten vaak scheepsbescuit. Bij lange zeereizen zaten die beschuiten vol met meelwormen. Door ermee op tafel te slaan, vielen die wormen eruit.

(Grinnikend)

Ze aten die beestjes trouwens ook wel eens op. Kreeg je tenminste nog een beetje vers vlees binnen...

(De kinderen trekken een vies gezicht en bekijken hun stokbrood. Berend springt enthousiast op en loopt naar het midden van de huiskamer)

(Berend enthousiast) Over vers vlees gesproken...Kennen jullie het verhaal nog van je over-overgrootvader die met zijn zeilschip op weg was naar de Bahama's?

(Margje heft haar handen in wanhoop omhoog)

MARGJE: *(zuchtend)* Niet weer dat verhaal! Dat avontuur kennen we nu zo langzamerhand...

(Walgend) En het wordt elke keer onsmakelijker!

(Bregje en Koen beginnen ritmisch met hun bestek op tafel te slaan)

SAMEN: *(scanderend)* Vertellen! Vertellen!

(Berend begint met veel gevoel voor dramatiek zijn verhaal uit te beelden)

BEREND: *(enthousiast)* Nou, ze waren dus op weg naar de Bahama's...Maar ze hadden onderweg de wind niet mee.

Dagenlang geen zuchtje wind...het schip kwam geen mijl vooruit! Om de tijd te verdrijven gingen ze maar allerlei klusjes doen...

MARGJE: *(kritisch)* Deden jullie hier in huis maar wat meer klusjes...

(Opa beeldt iedere activiteit met bijpassende gebaren uit)

BEREND: *(vol vuur)* Het dek schrobben...de zeilen repareren...de naden tussen de planken opvullen met touw...

(Ernstig) Maar uiteindelijk sloeg de verveling toe...En verveling is heel gevaarlijk bij kapers. Dan worden ze lastig!

MARGJE: *(zuchtend)* Vertel mij wat nieuws...

BEREND: *(dramatisch)* Om de verveling tegen te gaan stelde de kapitein voor om een wedstrijd te houden. Wie de meeste ratten ving, zou een gouden dukaat krijgen. Die spijkerde hij voor iedereen zichtbaar aan de grote mast.

BREGJE: *(walgend)* Zaten er dan ratten aan boord?

SIMON: *(nuchter)* Er waren destijds op zeilschepen meer ratten dan bemanningsleden!

BEREND: *(enthousiast)* En zulke joekels! Wel zo groot als konijnen!

(Hij geeft met zijn handen een overdreven maat aan.

De kinderen en Margje griezelen. Simon schudt lachend zijn hoofd)

(Berend geestdriftig) De hele bemanning ging overal op jacht; in het vooronder, in de kombuis, in de grote mast...

(Trots) En één van jullie verre voorouders was de winnaar met 48 stuks!

MARGJE: *(schamper)* Het worden er elke keer meer...

KOEN: *(nieuwsgierig)* En wat deden ze met al die dooie ratten?

BREGJE: *(griezelend)* Overboord gooien voor de haaien, mag ik hopen?

BEREND: *(verontwaardigd)* Natuurlijk niet! Zonde van al dat verse vlees...

(Smakelijk) Ze brachten alle gevangen ratten naar hun Spaanse kok: Pedro El Loco.

(Grinnikend) Dat was pas een echte ster-kok! Hij maakte het eten altijd zo kruidig dat iedereen sterretjes zag.

SIMON: *(lachend)* En als je je bord niet leegat, kreeg je een mep met z'n pollepel. Zag je opnieuw sterretjes!

BEREND: *(geestdriftig)* Precies! Nou, Pedro wilde alle ratten en maakte daar een stevige stoofpot van. Ratatouille noemde hij het trots. Iedereen at zijn buik vol.

(Vol binnenpret) Naderhand kregen ze allemaal ontzettende buikkrampen...

MARGJE: *(schamper)* Let op, nu komt het mooiste gedeelte van het verhaal...

(Opa gaat uitdagend kromgebogen staan en laat een stevige wind (eventueel versterken/ let op de timing).

BEREND: *(gierend)* Ze moesten allemaal zulke harde scheten laten dat alle zeilen bol gingen staan. Zo kwam het schip weer in beweging! Met een noodgang zijn ze alsnog op de Bahama's aangekomen.

SIMON: *(schaterend)* Zelfs 3 dagen eerder dan de kapitein had berekend!

(Opa gaat nagenietend weer aan tafel zitten en veegt de tranen uit zijn ogen)

MARGJE: *(streng)* Zo kan hij wel weer, mannen. En nu netjes eten, anders krijg je met mijn pollepel te maken tot je sterretjes ziet...

(Met nog de nodige napret wordt de maaltijd beëindigd)

(Margje beslist) Bregje en Koen, jullie doen vandaag de afwas.

(De kinderen sputteren een beetje tegen, maar ruimen dan braaf de tafel af en gaan naar de keuken)

(Margje peinzend) Ik ga zo boodschappen doen. Moet ik nog iets speciaals meenemen?

BEREND: *(smakkend)* Een nieuwe fles rum graag! Dat is goed voor mijn oude botten heeft de dokter gezegd.

MARGJE: *(sceptisch)* Er is niks mis met jouw oude botten als je een fles rum uit de kombuis mag halen...

(Zuchtend) Even wat huishoudgeld pakken.

(Ze verlaat hoofdschuddend de huiskamer via de deur aan de rechterzijde)

SIMON: *(grinnikend)* Kom pa, wij nemen de eerste wacht.

(Beiden installeren zich in de fauteuils aan de rechterzijde. Simon verdiept zich in de krant. Berend gaat verder met zijn houtsnijwerk. Na een tijdje klinken verontwaardigde kreten van Margje vanuit de coulissen)

MARGJE: *(luid)* Sapperloot!!! Het is niet te geloven!!!

(De mannen kijken verbaasd op van hun bezigheden)

BEREND: *(mompelend)* Gedonder in het vooronder, jongen...Berg je maar...

SIMON: *(zuchtend)* Inderdaad zwaar weer op komst, vrees ik...

(Er klinken stampende voetstappen vanuit de coulissen en Margje verschijnt daarna met een metalen geldkistje in haar hand)

(Simon nieuwsgierig) Wat is er aan de hand, moppie?

(Zijn vrouw loopt met grote stappen naar de scheepsbel en luidt die met kracht. Vervolgens gaat ze naar eetkamertafel en zet met een klap het geldkistje neer)

MARGJE: *(luid)* Alle hens aan dek! Familieberaad!

(De kinderen komen verbaasd uit de keuken en gaan op hun vaste plek aan tafel zitten. De mannen volgen. Belangrijk: Simon neemt de opgevouwen krant mee en legt die op tafel. Zijn vrouw opent demonstratief het geldkistje en toont de inhoud aan de anderen)

(Margje zuchtend) Ons huishoudgeld is alweer bijna op en de maand is pas op de helft. We zitten dus aan de grond!

BEREND: *(somber)* Dat is niet best...Ik zeg altijd: een zeeman zonder geld, is als een schip zonder zeilen...

SIMON: *(verbaasd)* Hoe komt het dat we nu al door ons geld heen zijn?

MARGJE: *(geïrriteerd)* Wat denk je zelf!...De huur is weer eens verhoogd, de boodschappen worden steeds duurder...En vergeet de energierekening niet tegenwoordig!

BEREND: *(sceptisch)* Onze verre voorouders beroofden als kapers het volk, tegenwoordig doet onze regering dat...

(Margje sluit met een klap het geldkistje)

MARGJE: *(beslist)* We zullen het over een andere boeg moeten gooien! Iemand ideeën?

(Iedereen denkt een moment na. De kinderen beginnen ineens te grinniken)

BREGJE: *(ondeugend)* We zouden om kosten te besparen opa in een bos kunnen achterlaten....vastgebonden aan een boom....

KOEN: *(gniffelend)* Of we leveren al zijn oude rumflessen in voor het

statiegeld. Daar kunnen we minstens nog een week van rondkomen...

(Iedereen lacht smakelijk, opa nog het hardst)

MARGJE: *(ernstig)* Nu even weer serieus, maatjes...Ik denk... dat we allemaal... een baantje moeten zoeken...

(De anderen laten die opmerking op zich inwerken. Berend is het er duidelijk niet mee eens)

BEREND: *(beledigd)* Een baan zoeken?! Dat is iets voor landrotten!

SIMON: *(verontwaardigd)* Wij zijn altijd vrije jongens geweest!

MARGJE: *(beslist)* Wen er maar aan dat de wind voortaan uit een andere hoek gaat waaien. Simon, mag ik de krant van je?

(Simon overhandigt haar de opgevouwen krant. Margje slaat de krant open en speurt de pagina's af met een pen in de hand)

SIMON: *(nieuwsgierig)* Wat zoek je, moppie?

MARGJE: *(mompelend)* Banen natuurlijk!

(Ineens omcirkelt ze met kracht iets in de krant)

(Margje beslist) Bregje en Koen, dit is vast iets voor jullie...
Luister: Wil je gemakkelijk een zakcentje verdienen?... Wij zoeken jongelui die reclamefolders willen bezorgen. In je eigen wijk, in je eigen tijd.

(De kinderen kijken elkaar aan en knikken instemmend)

BREGJE: *(luchtig)* Geen probleem! Lijkt me best leuk.

KOEN: *(stoer)* Doen we!

SIMON: *(nadenkend)* Heel goed! Dan kunnen jullie ondertussen hier in de buurt een oogje in het zeil houden ...

(De anderen kijken hem bevreemd aan)

KOEN: *(verbaasd)* Hoe bedoel je, pap?

SIMON: *(bezorgd)* Ik heb de laatste tijd het gevoel dat we in de gaten worden gehouden...

MARGJE: *(geprikeld)* Door wie dan? We wonen in een nette buurt...We gedragen ons als brave burgers, zelfs opa...

BEREND: *(nijdig)* Toch niet door die verdraaide Baliekluyvers? Die zitten ons telkens weer in het vaarwater!

(Simon haalt zijn schouders op)

SIMON: *(twijfelend)* Geen idee... Het is maar een gevoel...

(Margje bladert verder en streept opnieuw ergens advertentie aan)

MARGJE: *(blij)* Kijk, dit lijkt mij wel wat: Kringloopwinkel “Meuk is leuk” zoekt handige hulpen! Aantal uren in overleg. Winkelervaring niet vereist, wel klantvriendelijkheid.

(Beslist) Daar ga ik straks over mailen!

BREGJE: *(grinnikend)* Echt iets voor jou, mam. Kun je meteen opa inleveren bij de 2de hands spullen.

KOEN: *(lachend)* Alleen met de garantie dat ze hem niet terug mogen brengen!

(Iedereen lacht smakelijk, opa het hardst. Margje bladert weer verder en streept opnieuw iets aan)

MARGJE: *(verbaasd)* Hé, dit is interessant...De gemeente heeft een ambtenaar aangesteld om mensen te helpen bij het zoeken naar een geschikte baan. Ze kunnen zelfs voor een gesprek aan huis komen.

(Beslist) Simon, ik ga een afspraak voor morgen regelen.

SIMON: *(benauwd)* Moet dat écht? Ik heb het niet zo op ambtenaren van de gemeente...

MARGJE: *(beslist)* Het is nu alle hens aan dek, Simon! We moeten allemaal aan het werk.

(Streng) En als ik een baantje heb, zal opa wat meer in het huishouden moeten doen!

(Berend kijkt erg bedenkelijk)

BEREND: *(mopperend)* Op mijn oude dag moet ik het werk van een scheepjongen gaan doen...

(Margje negeert zijn protest. Ze staat op, vouwt de krant dicht en klapt dwingend in haar handen)

MARGJE: *(beslist)* Vanavond gaat iedereen op tijd onder zeil, want het is morgen een drukke dag. Ik zal boven nog wat e-mails versturen om ons aan te melden voor de baantjes.

(Een beetje tegensputterend verlaat iedereen het podium via de deur aan de rechterzijde. Het licht al iets dimmen. Vanuit de coulissen is de volgende luide conversatie nog te horen)

KOEN: *(smekend)* Opa, wil je vannacht alsjeblief niet zo hard

snurken?

BREGJE: *(beslist)* We willen morgen allemaal uitgerust aan de slag!

BEREND: *(verontwaardigd)* Ik snurk nooit! Je hoort vast de wind die om het huis waait.

(Het licht nog verder dimmen. Vanuit de coulissen klinkt al gauw een luid gesnurk. Door de ramen schijnt een vaag licht. Na een tijdje verschijnt voor het ene raam het gezicht van Willem Baliekluiver, voor het andere venster Jonas Baliekluiver. Ze loeren nieuwsgierig naar binnen met behulp van zaklampen. Na een poosje wisselen ze van plek en inspecteren opnieuw het interieur. Tenslotte geeft Willem met een korte hoofdknik te kennen dat ze klaar zijn. Ze verdwijnen samen in dezelfde richting. Vervolgens het licht helemaal dimmen)

SCÈNE 2: EEN GESPREK OVER BANEN

(Het licht weer volle sterkte. Bij aanvang van de scène staan Margje, Koen en Bregje bij de deur naar de gang. Ze staan op het punt te vertrekken. Simon en Berend zitten op hun vaste plek aan de eetkamertafel)

MARGJE: *(nerveus)* Nou, wij zijn klaar voor onze eerste werkdag. Ik vind het best wel spannend hoor...

BEREND: *(bemoedigend)* Je kunt het, maatje! En je weet het: een echte Bestevaar vreest geen gevaar!

MARGJE: *(dringend)* Die mevrouw van de gemeente komt zo meteen. Ik hoop dat het gesprek wat oplevert.

(Waarschuwend) En Berend...gedraag je alsjeblieft...

BEREND: *(luchtig)* Natuurlijk, meisje... Dat weet je toch!

MARGJE: *(grinnikend)* Daarom vraag ik het juist! Nou, doe!

SIMON: *(hartelijk)* Succes allemaal! Bregje en Koen, houd je ogen goed open!

BEREND: *(hartelijk)* Zet 'm op! Tot vanmiddag.

(Het drietal verlaat de kamer. Na nog wat geroezemoes op de gang gaat de voordeur dicht. Simon slaat de krant open en kijkt de huiskamer rond)

SIMON: *(zuchtend)* Wat een rust ineens...

(Berend kijkt omhoog en snuift nadrukkelijk de lucht op)

BEREND: *(sceptisch)* Het is de stilte voor de storm...Let op mijn woorden, jongen...

(Meteen daarna wordt er enkele keren lang en nadrukkelijk op de voordeurbel gedrukt)

BEREND: *(trionfantelijk)* Wat zei ik je!

(Simon haast zich naar de voordeur. Vanuit de coulissen klinkt duidelijk een conversatie)

WILHELMINA: *(luid)* Meneer Bestevaar? Mijn naam is Wilhelmina Klinknagel. Uw vrouw had gevraagd of ik langs wilde komen voor een bespreking over banen.

SIMON: *(luid)* Aangenaam, Simon Bestevaar. Ik zal u even voorgaan.

(De kamerdeur gaat open en beiden stappen binnen. Wilhelmina heeft een aktentas bij zich met daarin een laptop. Ze bekijkt met een kritische blik uitgebreid het interieur. Berend observeert ondertussen haar wantrouwend)

(Simon uitnodigend) Dat is mijn vader: Berend Bestevaar.

(Wilhelmina stevent op Berend af en schudt hem overdreven krachtig de hand)

WILHELMINA: *(flink)* Wilhelmina Klinknagel. Aangenaam!

BEREND: *(braaf)* Dag mevrouw...

(Wilhelmina loopt vervolgens naar de achterzijde van de tafel en gaat op de middelste stoel zitten. Ze haalt haar laptop tevoorschijn en start die op. Simon gaat op zijn vaste plek zitten.

Berend bekijkt zijn hand die Wilhelmina net geschud heeft, wappert er een paar keer mee en veegt hem dan stiekem af aan zijn broek)

WILHELMINA: *(zakelijk)* Om te kijken of er een geschikte baan voor u is, heb ik eerst wat gegevens nodig. Wat is uw volledig naam?

(Na elk antwoord tikt ze ijverig op het toetsenbord. Haar toon blijft

voortdurend heel zakelijk. Simon antwoordt telkens braaf)

SIMON: Simon, Berend Bestevaar.

BEREND: *(trots)* Ja, die jongen is naar mij vernoemd. Dat is traditie in onze zeemansfamilie.

WILHELMINA: Geboren?

BEREND: *(giechelend)* Ik geloof het wel! Maar ik was er zelf niet bij. Ik zat op volle zee...

(Wilhelmina kijkt hem bevreemd aan en schudt afkeurend haar hoofd)

SIMON: 12 oktober 1979

BEREND: *(waardierend)* Een heel goed bouwjaar in de scheepvaart!

WILHELMINA: Wat was uw laatste beroep?

SIMON: *(trots)* Ik was kapitein op de grote vaart.

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

TONEEL
UITGEVERIJ **INK**

“Samenspelen” is ons motto